

ကသံဉ်ဒီသဒါရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်

တၢ်လၢနကြးသ့ၣ်ညါ

ကသံဉ်ဒီသဒါအတၢ်တၢ်ကျါအါတၢ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲလၢ ဓပုၣ်ကျိၣ်ဒီးကျိၣ်အဂၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ် www.immunize.org/vis.

၁ ရိၣ်တၢ်တၢ်ဟၢဖၢလူတၢ်ဆါယာ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလၢ

ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆါယာ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟၢဖၢလူ (တဘျီတခိၣ်လၢအနး), ဒီးအါဒၣ်တၢ် တက့ၢ် ကဲထီၣ်လၢဖိသၣ်အိၣ်ဒီးဖိသၣ်ဆံးဖိ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ညီၣ်န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်အသးတပူၤယီၤဒီးတၢ်ဘျီဒီးတၢ်ကီၢ်ထီၣ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ထံသံးနီၣ်သံးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ရိၣ်တၢ်တၢ် ဆါယာ်န့ၣ်တမ့ၢ်ထဲအကဲတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟၢဖၢလူဘၣ်. တချုးလၢ ကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယာ် တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ် ခိဖျိရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်အယီ-

- ပုၤဘၣ်လဲၤဒီးပုၤသးဆူကသံဉ်သရၣ်အအိၣ်အါန့ၣ် ၄၀၀,၀၀၀
- ပုၤလဲၤဆူဂ့ၢ်ဂီၤအူကသံဉ်ဒီးအါန့ၣ် ၂၀၀,၀၀၀
- ဘၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ် ၅၅,၀၀၀-၇၀,၀၀၀
- စူးကွံာ်သး ၂၀-၆၀

လၢကီၢ်အဲၤရကၢအပူၤကိးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်လၢ အဲၤရကၢအပူၤ ကိးဂၤဒီးယၣ်ယၣ်ဘၣ်ကိး ရိၣ်တၢ် တၢ်ဆါယာ် လၢတချုးအသးအိၣ် ၅ န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂ ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်အကသံဉ်ဒီသဒါ

တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကဆဲးကဆိဒီးတၢ်မၤကဆိသးန့ၣ် တမၤစ့ၤလီၤ ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် တၢ်ဟၢဖၢလူ အါလၢ ကဲၣ်ဆိး လၢကီၢ်အဲၤရကၢအပူၤဘၣ်.

ကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ် တဘီလၢ ကဒီသဒါနဖိလၢ ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် အတၢ်ဆါန့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်အိၣ်ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် အကသံဉ် ဒီသဒါန့ၣ်လီၤ.

ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် အကသံဉ်ဒီသဒါန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကသံဉ် အိၣ်ကသံဉ် (လၢတၢ်ဘၣ်ယုၤလီၤအီၤ), ဒီးတမ့ၢ်ကသံဉ်ဆဲး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်အကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါယာ် တဒီသဒါ တၢ်ဟၢဖၢလူ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘျီလၢအအိၣ်ထီၣ်ခိဖျိ တၢ်ဆါ ယာ်အဂၢၤတဖၣ်ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်မးလၢ ကဒီသဒါ တၢ်ဆါယာ်လၢအအိၣ်ထီၣ်ခိဖျိရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်အါတက့ၢ်လၢ အဒီးန့ၣ်ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် တမၤန့ၣ် ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါဘၣ်, ဒီးအါတက့ၢ် အဝဲသ့ၣ် တဖၣ် တၢ်ကဒီသဒါအီၤလၢ ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် တၢ်ဟၢဖၢလူလၢ အနးန့ၣ်လီၤ.

ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်အကသံဉ်ဒီသဒါတၢ်ဆါအံၤ တၢ်စးထီၣ်စူးကါအီၤလၢ ကီၢ်အဲၤရကၢအပူၤ စးထီၣ်လၢ ၂၀၀၆ လံးန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၀၈န့ၣ်, စးထီၣ်မၤစ့ၤ လီၤဝဲဖိသၣ်အိၣ်ဒီးဖိသၣ်ဆံးတဖၣ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ် ဂ့ၢ်ဂီၤအူကသံဉ်ဝဲဒုးအတၢ်ကွၢ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါ ဟံၣ်ခိဖျိ ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် ၈၅ မျးကယၤ ယၣ်ယၣ် န့ၣ်လီၤ.

၃ မတၤမၤန့ၣ်ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်အကသံဉ်ဒီသဒါဒီး အခါဖဲလၢ

ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်အကလုာ်အိၣ်ခံကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ကသံဉ် ခံကလုာ်အံၤဂ့ၢ်ဝဲလီၤ.

နဖိမၤန့ၣ် ကသံဉ် ၂ အီ မ့တမ့ၢ် ၃ အီ,တၢ်န့ၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ အစူးကါဝဲအက လုာ်မတၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဟ့ၣ်န့ၣ်ကသံဉ် ကဟ့ၣ် ကူၣ်တဲဘၣ်န့ၣ်လၢ နဖိမၤန့ၣ် ကသံဉ်ဖဲလဲၣ်တခါလဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

ကသံဉ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အီၤလၢ အနံၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်အံၤ- အခိၣ်ထံးတအီ- အသးအိၣ် ၂ လါ
ခံအီတအီ- အသးအိၣ် ၄ လါ
သၢအီတအီ- အသးအိၣ် ၆လါ (မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်)

အခိၣ်ထံးတအီတၢ်ကဒုးအိၣ်အီၤဖဲ အသးအိၣ် ၆ န့ၣ်, တၢ်ကြးဟ့ၣ်အီၤဖဲ အသးအိၣ် ၁၄န့ၣ် ဖိသၣ်န့ၣ်လီၤ. အကတၢ်တအီန့ၣ် တၢ်ကြးဟ့ၣ်အီၤဖဲ အသးအိၣ် ၈လါန့ၣ်လီၤ.

ကသံဉ်ဒီသဒါရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤ တဆၢ ကတီၢ်ယီၤဒီး ဖိသၣ်အဂၢၤတဖၣ် အကသံဉ်ဒီသဒါသ့န့ၣ်လီၤ.

၄ ပုၤတနီၤတကြးမၤန့ၣ်ရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ် ကသံဉ်ဒီ သဒါ မ့တမ့ၢ် ကြးအိၣ်ခိးတၢ်

• ပုၤဖိသၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးကသံဉ်ဒီသဒါ အတၢ်ဒိဘၣ် လၢအနး(တၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢသးသမ့အဂီၢ်) ခိဖျိအအီ ကသံဉ်ဒီသဒါရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါယာ်အယီ တကြးအီၤဖဲ အသီတအီလၢဘၣ်. ပုၤဖိသၣ်လၢအအိၣ်ဒီး ကသံဉ်ဒီသဒါ အတၢ်ဒိဘၣ် လၢအနး (တၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢသးသမ့အဂီၢ်) လၢ တၢ်လၢအပၣ်ယုၣ်လၢ ကသံဉ်ဒီသဒါ အပူၤ တမံၤမံၤအယီ, တကြးအီၤဖဲ အသီတအီလၢဘၣ်. တဲဘၣ်န့ၣ်ကသံဉ်သရၣ်ဖဲ နဖိအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ် တဘၣ်လိၣ်တၢ်ဆါလၢအနးတမံၤမံၤလၢ နသ့ၣ်ညါလၢအပၣ် ယုၣ်ဒီးကီၢ်လၢထဲးစိ(latex)တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

• ဖိသၣ်အိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီး “နီၢ်ခိၣ်ကြိဆၢတအိၣ် တၢ်ဆါလၢအနး” (severe combined immunodeficiency, SCID) တကြးမၤန့ၣ်ကသံဉ်ဒီ သဒါရိၣ်တၢ်တၢ်ဆါန့ၣ်ဘၣ်.

• ဖိသၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါတဆံးတက့ၢ် ကြးမၤန့ၣ် ကသံဉ် ဒီသဒါတၢ်ဆါယာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဖိသၣ်တဖၣ်လၢ အဆူးက့ၢ်ဘီ ဖဲအကြးတဖၣ် ကြးအိၣ်ခိးဝဲတုၤလၢ အအိၣ်ဆူၣ်ထီၣ်က့ၤလီၤ. တၢ်အံၤပၣ်ယုၣ်ဒီးဖိသၣ် တဖၣ် လၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ဟၢဖၢလူ မ့တမ့ၢ် အဘျီဖဲ အကြး တဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. သံကွၢ်နကသံဉ်သရၣ် မ့တမ့ၢ် သရၣ်မ့ၣ်ကွၢ်ပုၤဆါန့ၣ်တက့ၢ်.

• မၤလီၤတၢ်ဒီးနကသံဉ်သရၣ်လၢ မ့ၢ်နဖိအနီၢ်ခိၣ်ကြိဆၢ စ့ၢ်မ့ၢ်လၢ-

- HIV/AIDS, မှတမ့် တာဆါအဂါတမံမံလါ ကမာ ဘဉ်ဒိ တာတြိဆါတာဆါ အကျါအကျဲ
- တာကူစါယါဘျါအီလါ ကတီထီ ကသံကသိဒ်အမ့ တာဆါကတီထီ စတံရှဲးတဖဉ်
- ခဲစာဉ်, မှတမ့် တာကူစါယါဘျါခဲစာဉ်ဒီးလီယဲ၊ မှတမ့် ကသံက သိတဖဉ်

- တဲဘဉ်နကသံကသရဉ်လါ နဖိတဖဉ်မ့အိဉ်ဒီးပံာ်အတာဆါ (intussusception) တဘျီတဘျီ, မ့ဝဲပံာ်ဘဉ်ကတတ် တာ ဆါလါ တာကူစါယါဘျါအီလါ တာဆါဟံဉ်န့ဉ်လီ။

၅ ရိဉ်တဉ်တာဆါဟံဉ်န့ဉ်ဒီးသဒါအတာဘဉ်ယိဉ် တဖဉ် မ့မန့လဲဉ်.

ကသံကသိဒ်ဒါအတာဆါ, ဒ်ကသံကသိဒ်အဂါတဖဉ်အသိး, ငးအိဉ် ထီဉ်တာဆါလါအနးတဖဉ်, ဒ်အမ့ တာသွဉ်တဘဉ်လီဉ်လါ အနးတဖဉ်န့ဉ်လီ။ ကသံကသိဒ်ဒါအတာဘဉ်ယိဉ်လါ အငးအိဉ်ထီဉ်တာဆါလါအနး မှတမ့် တာသံတာပုာ်တဖဉ်န့ဉ် မ့တာလါအစ့ဒီးမးန့ဉ်လီ။

တာဆါဟံဉ်(မှတမ့် တာဆါ ယာတကလုာ်)န့ဉ် တာကီးအီလါ (porcine circovirus) လါအဆိဉ်လါ ရိဉ်တဉ်တာဆါဟံဉ်န့ဉ်ဒီးသဒါအပူါ ခံခါလါအပူါန့ဉ်လီ။ တာအုဉ်ကီသးတအိဉ်နီတမံလါ တာဆါဟံဉ်အံတဘဉ်ယိဉ်တအိဉ် မှတမ့် ငးအိဉ်ထီဉ်တာဆါ လါပူါကညီအပူါန့ဉ်လီ။ လါကမန့အါထီဉ် တာဂုာ်တာ ကျါအဂီ, လဲကွဲဖဲ <http://www.cdc.gov/vaccines/vpd-vac/rotavirus> တက့ာ်.

ဖိသဉ်အါတက့ာ်လါ အမန့ ရိဉ်တဉ်တာဆါဟံဉ်န့ဉ်ဒီးသဒါတဖဉ် တအိဉ်ဒီးတာကီတာခဲလါ တာအံတဘဉ်.

တာကီတာခဲလါအစ့တဖဉ်
ဘဉ်သုဉ်သုဉ်ဖိသဉ်တဖဉ်အသးကဘဉ်တတ်, မှတမ့် အိဉ်ဒီး တာဟာဖါလူလါအစါ, တာဟာဖါလူလါ အိဉ်တစီတလီ မှတမ့် ဘျီးဖဲတာဟုဉ်ငးအိဉ်ကသံကသိဒ်ဒါအဝဲ အလီခံတဖဉ် န့ဉ်လီ။

တာကီတာခဲလါအစ့တဖဉ်
တာယုသုဉ်ညါမါလီတာတနီပာ်ဖျါထီဉ်ဝဲလါ ပံာ်ကတတ် တစးတမ့းကဲထီဉ်ဖဲ တာဟုဉ်ငးအိဉ်အီ ရိဉ်တဉ်တာဆါဟံဉ်န့ဉ်ထံးကတတ်တဘျီဝဲအလီခံန့ဉ် လီ။ တာပံာ်ကတတ်န့ဉ် မ့ဝဲတာဆါတကလုာ်လါ ဘဉ်တာကူစါယါဘျါအီလါ တာဆါဟံဉ်န့ဉ်လီ။ လါတာဂုာ်တနီပာ်အပူါ တာကလိဉ်ဘဉ် ကူးကွဲးအီန့ဉ်လီ။ တာဘဉ်ယိဉ်လါတာတယာ်အီန့ဉ် မ့ဝဲ တာပံာ်ကတတ်တာဆါကဲထီဉ်သးလါ ဖိသဉ်အဂါ ၁၀၀,၀၀၀ အကျါတဂါန့ဉ်လီ။

၆ တာဒိဘဉ်မ့အိဉ်ဖဲအကြားအဘဉ် မှတမ့် လါအနးတခီလဲဉ်.

ယကြားဟံဉ်သုဉ်ဟံဉ်သးကွာ်မန့လဲဉ်.
အခိဉ်ထံးတန့ဖဲအအိဉ်ကသံကသိဒ်ထံးတဖျါဝဲအလီခံန့ဉ်, ဟံဉ်သုဉ်ဟံဉ်သးဒီးကွာ်န့ဉ် မ့အဟာဖါဆါ ယုဉ်ဒီး ဟီဉ် နးနး (ဘဉ်သုဉ်သုဉ်ကဟီဉ်တစး), ကဘျီးတဘျီယုဉ်, မှတမ့် ကအုဉ် ဆါလီဒီးတာသွဉ်န့ဉ်လီ။ ဘဉ်သုဉ်သုဉ် နဖိဖျါလါ အဂါစါ မှတမ့် အသးကအုန့န့ဉ်လီ။

ဟံဉ်သုဉ်ဟံဉ်သးဒီးကွာ်တာအိဉ်သးလါအတကဲထီဉ်ညီန့ဉ်တဖဉ်, ဒ်အန့ တာသွဉ်တဘဉ်လီဉ်လါအနး မှတမ့် တာကီထီဉ် ဖးဒိဉ် တဖဉ်န့ဉ်လီ။ တာသွဉ်တဘဉ်လီဉ်မ့အိဉ်ထီဉ်န့ဉ်, ဘဉ်သုဉ်

သုဉ်ကမ့ဝဲ တာဆဲးကသံကသိဒ်ဝဲစ့မးနး မှတမ့် တန့ဉ်ရိဉ်န့ဉ်လီ။ တာသွဉ်တဘဉ်လီဉ်လါအနးအတပနီဉ် တဖဉ်အကျါပုဉ်ယုဉ်ဒီး တာကသါကီခဲ, တာဂါစါ, ကလုာ်သးဘး မှတမ့် ကသါသိဉ်ဝဲဝဲ, သးဖျါဉ် စံဉ်ချ, ဖဲးဘုဉ် သဉ်ကူထီဉ်, ခိဉ်မ့မန့မ့, လီဝါ မှတမ့် ကီဉ်ယုဉ် ဘိဉ်ညးတဖဉ် န့ဉ်လီ။

ယကဘဉ်မးမန့လဲဉ်.

- ကီးကသံကသရဉ်, မှတမ့် လဲအာပုာ်ဝဲန့ဉ်ဆူ ကသံက သရဉ်အအိဉ် တဘျီယိတက့ာ်.
- တဲဘဉ်ကသံကသရဉ်လါတာမန့လဲဉ်ထီဉ်အသးလဲဉ်, နံဉ်သီ, ဒီးတာဆါကတီထီ အကဲထီဉ်အသးဒီး, တာဟုဉ်ကသံက လါအခါမတဲလဲဉ်န့ဉ်တက့ာ်.
- မာပူါလါအဟုဉ်န့အုဉ်ချတာမါစါခီဖျါ ဟံဉ်ဖျါထီဉ် တာဒိ ဘဉ်လါ အကဲထီဉ်အသးတဖဉ်ခီဖျါ တာမါပဲါ ကသံကသိဒ်ဒါ အတလီပလီဉ် တာမါအသး တာဟံဉ်ဖျါတာရဲဉ်တာကျဲ (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS) လီဉ်တက့ာ်န့ဉ်တက့ာ်. မှတမ့် နဟံဉ်ဖျါ ထီဉ်တာဟံဉ် ဖျါအံခီဖျါ VAERS အပုဉ်ယုဉ်သန့ဖဲ www.vaers.hhs.gov မှတမ့် ကီး **1-800-822-7967** တက့ာ်.

VAERS န့ဉ်တဟုဉ်တာအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ တာဟုဉ်ကူဉ်ဘဉ်.

၇ ထံကီတာဆဲးကသံကသိဒ်ဒါအတာဟုဉ်စ့အိဉ်လီး တာတီဉ်ကျဲ

ထံကီတာဆဲးကသံကသိဒ်ဒါအတာဟုဉ်စ့အိဉ်လီး တာတီဉ်ကျဲ (National Vaccine Injury Compensation Program, VICP) န့ဉ် ဘဉ်တာသုဉ်ထီဉ်အီလါ ၁၉၈၆န့ဉ်န့ဉ်လီ။ ပူါ ဖိသဉ်တဖဉ်လါအနာလါ ဘဉ်သုဉ်သုဉ် အဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး ခီဖျါ ကသံကသိဒ်ဒါတဖဉ် ထီဉ်ဖျါထီဉ် အတာဆိးထီဉ်ဒီး VICP ခီဖျါ ကီး **1-800-338-2382** မှတမ့် လဲကွာ် အဝဲသုဉ် အပုဉ်ယုဉ် သန့ဖဲ www.hrsa.gov/vaccinecompensation.

၈ ယမါလီအါထီဉ်တာသုဉ်န့လဲဉ်.

- သံကွာ်ပူါလါ အဟုဉ်န့အုဉ်ချတာကွာ်ထွဲတက့ာ်. အဝဲ သုဉ်ကထာန့ဉ်န့ဉ်န့ တာဆဲးကသံကသိဒ်ဒါ မှတမ့် ဟုဉ် ကူဉ်န့လါ တာလီလါန့မန့တာဂုာ်တာကျဲအဂါတဖဉ် သ့န့ဉ်လီ။
- ကီးနလီကဝီ မှတမ့် ထံကီတာဆိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချဝဲါ ကျဲ တက့ာ်.
- ဆဲးကျဲ တာဖိဉ်ယံးပာ်အာကွာ်ထွဲဒီး တာဒိသဒါ တာဆါစဲတဉ် (Centers for Disease Control and Prevention, CDC)-
- ကီးလီတဲစိ **1-800-232-4636** (1-800-CDC-INFO)
- လဲကွာ် CDC အထံကီကသံကသိဒ်ဒါအတာတီဉ်ကျဲ (National Immunization Program) ပုဉ်ယုဉ်သန့ဖဲ-
www.cdc.gov/vaccines

Vaccine Information Statement (Interim)
Rotavirus 42 U.S.C. §300aa-26 Karen 12/6/2010
Translation provided by the Minnesota Department of Health